

Diarré och/eller kräkningar inom förskolan

Information till personal på förskola

Kräkningar och akut diarré är vanligt i förskoleåldern. Smitta sprids lätt i förskolemiljö. Barn med magsjuka ska därför inte vara på förskolan förrän de är återställda och inte har kräkts eller haft diarré på minst 48 timmar.

Orsak till magsjuka eller tarminfektion

Virus är den vanligaste orsaken till magsjuka bland förskolebarn. Infektioner med calicivirus kallas ibland "vinterkräksjuka", trots att man kan bli sjuk under hela året. Andra vanliga virus som orsakar akut diarré och kräkningar är rotavirus och adenovirus. Virusorsakad magsjuka är mycket smittsamt, och drabbar ofta flera personer i omgivningen inom en kort tidsperiod.

Andra orsaker till tarminfektion är *bakterier*, främst salmonella och andra tarmbakterier. Om barnet nyligen varit utomlands är risken för bakterieorsakad diarré större. I dessa fall förekommer oftare feber men mer sällan kräkningar.

Smittvägar

Smitta sker genom att bakterier eller virus som orsakar magsjuka kommer in i munnen. Detta kan ske via direktkontakt med sjuka personer eller förorenade kontaktytor som till exempel golv, handdukar, handtag, leksaker och andra föremål. Orena händer är en vanlig orsak till att smitta sprids. Magsjuka kan också smitta genom aerosol (små droppar i luften) som sprids vid kräkning. Man kan även smittas av mat och dryck som hanterats på ett felaktigt sätt. Smittämnen kan finnas kvar i mat som inte är uppvärmd, eller på förorenade föremål under flera dagars tid.

Ska barnet stanna hemma?

Ja. Barn med diarré eller kräkningar ska inte vistas på förskolan. Barnet kan återgå när det ätit normalt och inte kräkts eller haft diarré på minst 48 timmar. Vid utbrott med magsjuka kan smittspridningen inom förskoleverksamheten begränsas genom att även syskon till sjuka barn stannar hemma.

Åtgärder vid utbrott

Om det finns misstanke om smittspridning ska förskolan tillämpa skärpta hygienrutiner. Rutinerna bör gälla till och med en vecka efter att den sista personen har tillfrisknat. Förskolechef eller annan ansvarig personal bör dagligen föra lista på vilka barn som har symtom och är hemma.

När ska förskolan kontakta sjukvården?

Om tre eller fler barn i en förskolegrupp blir sjuka inom ett eller några dygn med kräkningar och/eller diarré, och det finns misstanke om smittsam magsjuka, bör man överväga att utreda om det finns en gemensam smittkälla. I första hand kontaktas den vårdcentral som har närområdesansvar för den aktuella förskolan.

Information till föräldrar och personal

Vid utbrott kan Smittskyddsenheten i Region Örebro län, i samarbete med vårdcentralen, vara behjälplig med att informera vårdnadshavare och personal. Detta sker oftast genom ett brev med information om den aktuella sjukdomen och vem som bör lämna prov, samt kontaktuppgifter till aktuell vårdcentral.

Misstanke om smitta via livsmedel eller vatten

När många barn i en grupp eller barn på flera avdelningar insjuknar samtidigt kan smitta via livsmedel eller vatten misstänkas. Kontakta i dessa fall Smittskyddsenheten och kommunens miljöförvaltning för närmare utredning.

Hygienrutiner vid utbrott

Handhygien

- Tvätta händerna ofta, särskilt efter toalettbesök/blöjbyte och före måltid
- Använd engångshanddukar
- Handsprit rekommenderas före alla måltider för både barn och personal.

Blöjbyte

- Använd engångshandskar
- Använd plastförkläde av engångstyp om barnet har lös avföring
- Engångsunderlägg läggs direkt på skötbordets dyna och byts mellan varje barn
- Torka av dynan med alkoholbaserad ytdesinfektion efter varje blöjbyte
- Släng blöjor direkt i plastpåse som knyts ihop innan den slängs i en pedalkorg
- Tvätta händerna med tvål och vatten efter varje blöjbyte, gäller både barn och personal. Torka med engångshandduk och använd därefter handsprit
- Rengör skötbordet, inklusive tvätthö, med rengöringsmedel och vatten dagligen samt vid behov. Använd städmaterial av engångstyp. Avsluta med alkoholbaserad ytdesinfektion alternativt klorbaserat desinfektionsmedel, som är ett mer effektivt desinfektionsmedel mot calicivirus.

Toalettbesök

- Använd engångshandskar om barnet behöver hjälp att torka sig
- Tvätta händerna med tvål och vatten efter varje toalettbesök, gäller både barn och personal. Torka med engångshandduk och använd därefter handsprit
- Rengör pottor med rengöringsmedel och vatten, torka ur och desinfektera direkt efter användning.

Rengöring, städning och tvätt

- Använd städmaterial av engångstyp
- Städa avdelningen, inklusive toaletter, kontaktytor och lekytor grundligt varje dag

- Håll tvättställ, kranar, toaletsits och spolknopp rena. Torka av dagligen med rengöringsmedel och vatten och avsluta med alkoholbaserad ytdesinfektion alternativt klorbaserat desinfektionsmedel
- Rengör leksaker dagligen
- Tvätta alla textilier som örngott, madrassöverdrag, kuddar och mjukisdjur/textila leksaker i minst 60 grader
- Uppmana föräldrar att byta eller koka nappar.

Punktrensning

Vid spill och stänk av avföring och kräkning ska ytan omgående rengöras:

- Använd städmaterial av engångstyp
- Använd plastförkläde och engångshandskar. Kortärmad tröja förhindrar att tröjärmarna blir förorenade vid städning och minskar risken för smittspridning
- Torka upp spillet med hushållspapper och släng i plastpåse tillsammans med de använda handskarna. Knyt ihop påsen. Sprita händerna och ta på nya engångshandskar och rengör ytan med rengöringsmedel och släng i ny plastpåse tillsammans med handskarna och knyt ihop påsen. Rengör därefter ytan med stor marginal ytterligare en gång på samma sätt (små droppar kan stänka långt vid kräkning). Avsluta med alkoholbaserad ytdesinfektion alternativt klorbaserat desinfektionsmedel, som är ett mer effektivt desinfektionsmedel mot calicivirus.
- Rengör/desinfektera även andra ytor i rummet som kan ha förorenats
- Tvätta händerna och underarmarna med tvål och vatten. Torka med engångshandduk och använd därefter handsprit.

Mathantering

- Sträva efter att så få personer som möjligt dukar och hanterar mat
- Ingen buffé eller självservering under utbrottet
- Använd rent förkläde vid all mathantering
- Torka av matbordet med en engångstrasa före måltiden
- Duka endast fram så mycket smör och pålägg som förväntas gå åt vid måltiden och kasta all överbliven mat
- Personal som byter blöjor ska inte hantera mat
- Personal som vårdat magsjuk anhörig ska inte hantera livsmedel förrän tidigast 48 timmar efter den anhöriges senaste kräkning/diarré.

Övrigt

- Barnen bör vara ute så mycket som möjligt
- Undvik aktiviteter mellan avdelningarna i möjligaste mån
- Undvik lek med modeller som används flera gånger.